



SISÄLLYS

Kesän 1977 puheita

Pääministeri Kalevi Sorsan Ruotsin TT:lle heinäkuussa 1977 antama haastattelu

Risto Laakkonen: Suomalaisen työvoiman siirtyminen ruotsiin

Työväen taloudellinen tutkimuslaitos: Maastamuutto lisääntyy

Sverre Nilssen: Den Finske innvanring til Nord-Norge

Dale R. Spady and Kenrick S. Thompson: The Finnish-American: An exploration of ethnic identity

Ismo Söderling: Suomalaisien ja ruotsinsuomalaisten teollisuustyöntekijöiden asunto-olot

Kirjallisuus



SIIRTOLAISUUS MIGRATION

1977

3

SIIRTOLAIUUUS – MIGRATION

4. vuosikerta

Siirtolaisuusinstituutti-Migrationsinstitutet

Päätoimittaja

Olavi Koivukangas

Editor

Toimituskunta:

Editorial committee:

Prof. Vilho Niitemaa, Turun yliopisto

Prof. Sune Jungar, Åbo Akademi

Prof. Terho Pulkkinen, Turun yliopisto

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa
Tilauhinta on 12 mk/vuosi tai 15 Rkr,
irtonumero 3 mk.

Tilauksen voi suorittaa maksamalla 12 mk
Ps-tilille TU 495 90 – 3.

SIIRTOLAIUUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONSINSTITUTET

Kasarmialue, rak. 46.
20500 Turku 50
puh. 921 – 17 536

Henkilökunta:

Ph.D. Olavi Koivukangas, johtaja

HuK Maija-Liisa Kalhama, toimistos sihteeri

Yo.merk. Seija Albrecht, toimistoapulainen

Dihl. kielenk. Pirkko Hiipakka

VTM Arja Munter

VTM Simo Toivonen

VTK Juhani Salmela – Mattila projekt.siht.

Valokuvaaja Kari Lehtinen

Valtuuskunnan puheenjohtaja:

Prof. Jorma Pohjanpalo

Hallituksen puheenjohtaja:

Prof. Vilho Niitemaa

Kansi:

Norjan Vesisaarella paljastettiin kesäkuun
18–19 päivinä Ruijan suomalaisten siir-
tolaiusten muistopatsas.

Cover:

A monument of Finnish immigrants to
North-Norway was unveiled at Vadsø,
Norway, on June 18–19, 1977.

Pääministeri Kalevi Sorsan ruotsalaiselle uutistoimistolle antamassa haastattelussa esitetty ajatus toimenpiteiden tehostamiseksi siirtolaisvirran pysäyttämiseksi sai osakseen sekä asiallista että asiatonta huomiota. Viittaamme haastatteluun ja sen johdosta pääministerin lehdellemme antamaan lisäselvitykseen toisaalla tässä numerossa. Keskustelu maastamuuton hillitsemisestä on tärkeitä. Siirtolaisuuden tyrehtyttämiseksi tehokkaita keinoja lienee vain yksi: työllisyyden, ansiotason, sosiaaliturvan ja asuntokysymyksen saattaminen sellaiselle tolalle, ettei naapuriin meno houkuttele.

Kansanedustaja Marjatta Väänänen totesi museopäivien avajaisissa, että viime vuosina suomalaiset ovat joutuneet perustamaan kotinsa ja elämänsä enenevästi vieraalle paikkakunnalle ja heidän on ollut pakko irrottautua omasta kotiseudustaan. Yhteiskunnan raju rakennemuutos ja sen kiihkeä kehitystempo ovat aiheuttaneet nämä siirtymiset - vuosittain lähes 200 000 suomalaista vaihtaa asuinkuntaa. Seurauksena on voimakas juurettomuuden tunne ja oman identiteetin ja lähtökohtien etsintä; tarve palata turvalliseen ja kestävään, jonka tarjoaa lähtöympäristö. Kansanedustaja Väänänen lainasi ruotsalaista museoasiantuntijaa: "Yhtä traagista kuin on se että vanha ihminen menettää muistinsa, yhtä traagista on, kun kokonainen väestöryhmä menettää jalansijansa ja kiinnekohtansa", ja päätyi lopputoteamukseen: "Kansakunta ilman museoita on kuin ihminen vailla muistia. Hyvä ja tehokas museolaitos on kulttuurin jakaja ja kasvattaja."

Professori Harald Teir, suomenruotsalaisten siirtolaisasioiden "vahva mies", mm. Siirtolaisuusinstituutin valtuuskunnan jäsen, puhui Kilenin kotiseutumuseon 10-vuotisjuhlassa Siipyyssä: "Nykyajan ihminen lähtee siirtolaiseksi sisimmässään. Aikakauden kiihkeys ja kilpailu kaikilla elämän alueilla aiheuttaa sen, että ihminen sulkeutuu itseensä. Yksi tämän ilmiön seurauksista on psyykkiset vaikeudet ja psykosomaattiset sairaudet. Kun ihminen on lähtenyt siirtolaiseksi sisimmässään, rakentaa hän ulkokuoren, jonka hän uskoo suojaavan itseään. Se voi suojata ihmisten katseilta mutta vahingoittaa yksilöä samanaikaisesti."

Pääministeri Kalevi Sorsan Ruotsin TT:lle heinäkuussa -77 antama haastattelu

(Alkuperäinen TT:n Siirtolaisuusinstituutille toimittama haastattelu
lisätyinä väliotsikoilla)

HELSINGFORS (TT:s utsände) Finlands regering är oroad över den stora utvandringen till Sverige. Det omtalar statsminister Kalevi Sorsa i en TT-intervju. Enbart under årets första fem månader flyttade 6 500 finska medborgare till Sverige. Under 70-talets första år minskade utflyttningen för att på nytt öka under 1975 och 1976. Ökningen har fortsatt i år.

1954 års konvention om en fri nordisk arbetsmarknad har för Sveriges och Finlands del kompletterats i så måtto att flyttningarna mellan länderna skall gå via den offentliga arbetsförmedlingen. Det kan enligt Sorsa bli fråga om en skärpning av dessa regler för att begränsa utvandringen från Finland.

ARBETSLÖSHET

– Vi har för närvarande en ganska hög arbetslöshet, men emigrationen till Sverige löser inte de problemen, säger han. De som flyttar är ofta väl utbildade människor i sin bästa ålder. Vi skulle behöva dem för framtiden, men flertalet återvänder inte efter en flyttning till Sverige.

När passsvänget inom Norden avskaffades 1954 och en fri nordisk arbetsmarknad samma år infördes, innebar det att flyttningar inom Norden kunde ske utan formaliteter. Pass och arbetstillstånd behövdes inte längre.

EGNA NATIONEN

Sorsa:

– Jag tror personligen att den fria rörligheten över gränserna är en bra sak för Norden, men en regering måste dock i första hand ta hänsyn till den egna nationens intressen. Och då tvingas vi konstatera att den fria nordiska arbetsmarknaden delvis varit till Finlands nackdel.

– Det finns platser i Finland varifrån så många utvandrat till Sverige att all samhällsaktivitet praktiskt taget upphört. Det har lett till stora problem. Detta gäller särskilt Lapplands län.

Sorsa medger att utflyttningen kan beröra bygder som skulle ha svårt att överleva även utan emigrationen till Sverige, men han betonar att avfolkningen, där den är oundviklig, måste ske i ett acceptabelt tempo. Annars blir svårigheterna enorma.

MÄNSKLIG FÖRLUST

– Men de som flyttar är inte enbart från småbruk och skogsbygder. De kommer också från tätorterna, och deras utflyttning är en ekonomisk förlust. Det blir också rent mänskliga förluster när vitala människor flyttar och lämnar bakom sig trakter som skulle behöva dem för att utvecklas, menar Sorsa.

Den främsta orsaken till emigrationen är att finländarna lockas av den högre

levnadsstandarden och de bättre arbetsmöjligheterna i Sverige. I mitten av 1970-talet fanns det ca 185 000 finska medborgare i Sverige.

MER BALANS

Om man dessutom beaktar de emigranter, som efter 1945 fått svenskt medborgarskap och den finska befolkningen i Tornedalen, kan den finska befolkningen i Sverige beräknas till över 300 000 människor. Man tror att det i slutet av århundradet skall finnas omkring en miljon människor i Sverige med finskt påbrå.

— Vi måste få en mera balanserad flyttning, säger Sorsa. Om inte det lyckas måste vi hitta acceptabla medel för att begränsa den önskade delen av denna rörlighet.

Statsministern påpekar att diskussioner fin pågår på tjänstemannaplanet och att det kan bli fråga om att flytta upp dem på regeringsnivå mellan de båda länderna.

Även om Kalevi Sorsa oroas av utflyttningens omfattning, ser han också fördelar med den:

FÖRKOVVAN

— Utvandringen kan i de enskilda fallen leda till att en människa förkovrar sig i språk och yrkeskunskaper. De kan vid återkomsten till Finland vara bättre rustade än när de for.

— Folken har också genom flyttningarna kommit varandra närmare. Det är ett faktum att svenskarna i dag är mera intresserade av Finland än någonsin tidigare. Det är inte så många år sedan som vi praktiskt taget saknade en svensk turism i Finland. I dag kommer mängder av svenskar för att lära känna landet.

AVTAL

Enbart under 1969-70 utvandrade 80 000 finska medborgare till Sverige. Utvandringen var så omfattande att Finlands befolk-

ning sjönk för första gången i fredstid. Sverige och Finland slöt då ett avtal som innebar att flyttningarna länderna emellan skulle gå via arbetsförmedlingarna.

— Avtalet hjälpte, säger Sorsa. Det medförde att upp till 65 proc av utflyttningen gick via förmedlingen. Men nu är siffran nere i 50-55 proc och det är inte tillfredsställande. Det kan därför bli fråga om att skärpa reglerna.

SMÅ FÖRETAG

— Det stora problemet är små svenska företag som går vid sidan om arbetsförmedlingen och rekryterar arbetskraft direkt i Finland. De stora företagen utgör i allmänhet inget problem. När de söker folk här anlitar de landets arbetsförmedlingar.

I Finland försöker man motverka utvandringen också genom att öka informationen till medborgarna om de möjligheter till arbete som finns i landet. Utvandringen har indirekt påverkat Finlands social- och lönepolitik.

— Vi försöker undanröja de motiv som ligger bakom utvandringen, förklarar Sorsa. Men det är inte så lätt för oss att förbättra välfärden så att den uppnår svensk nivå.

UNDERVISNING

— Vilka krav har ni på Sverige för de finska invandrarnas del?

— Viktigast är att de får sådan undervisning i svenska att de kan leva ett normalt liv i en främmande omgivning, svarar Sorsa. Hur situationen är i dag vet jag inte exakt, men tidigare var den i vart fall inte tillfredsställande. Inte bara de vuxna utan också barnen måste undervisas, de senare också i finska. Jag anser som skolpsykologerna att man måste ha goda kunskaper i sitt eget språk för att kunna behärska ett främmande.

MER SAMARBETE

I dag förekommer ett vidsträckt ekonomiskt utbyte mellan Finland och Sverige. En ganska ny företeelse är ett direkt produktionssamarbete över gränserna mellan finska och svenska företag.

– Vi ser gärna att detta samarbete utökas, framhåller Sorsa. Sedan jag besökt Sverige

1975 tillsatte länderna en gemensam kommitte för att utveckla det industriella samarbetet. För oss skulle det vara bättre att svenskt kapital flyttade in än att vår egen arbetskraft skall flytta ut. Intresset hos den svenska industrin för att etablera sig i Finland har också ökat.



Pääministeri Kalevi Sorsan lisälausunto 14.9. 1977 SIIRTOLAISUUS – MIGRATION aikakauslehdelle

Kuten haastattelusta havaitaan en puhunut lainkaan muuttoliikkeen rajoittamisesta "ei-toivotuilta" alueilta vaan muuttoliikkeen "ei-toivotun osan" rajoittamisesta. Kun haastattelu tapahtui vapaana keskusteluna, en siinä lähemmin eritellyt, mitä tarkoitin. Mielessäni olivat kuitenkin sen kaltaiset ihmisryhmät, joiden poismuutto esim. alan työvoimapulan vuoksi on kotiyhteiskunnalle erityisen haitallista, sekä sellaiset, joiden vastaanotto Ruotsissa syystä tai toisesta johtaa vaikeuksiin. Periaatteessa tulisivat tavoitteena olla tasapainoiset muuttovirrat, joista molemmat maat saisivat yhtäläisesti etua tai vähintäänkin sellaiset muuttovirrat, ettei niistä kummallekaan koituisi kohtuutonta vahinkoa.

Olen jälkikeskustelussa joutunut liikaakin kumoamaan tarkoituksia, joita rivien välistä on haluttu lukea. Minun mielessäni oli muuttoilmion rajoittaminen yhteiskuntamme kannalta hyväksyttäviin puitteisiin, ei muuton kahlitseminen hallinnollisin säädöksin. Hyväksyttäviä keinoja nähdäkseni ovat vakaan ansion takaavien työpaikkojen järjestäminen Suomessa, asumiseen liittyvien ongelmien ratkaisu sekä työpaikkailmapiiirin ja työskentelyolosuhteiden parantaminen. Nämä esiintyvät vastaanottamissani siirtolaiskirjeissä ylivoimaisesti useimmin muuton syinä, ei suinkaan Ruotsin korkeampi elintaso.

Työvoimaviranomaiset selvittelevät parhaillaan siirtolaisuuteen liittyviä ongelmia ja vaikuttamismahdollisuuksia, mutta mitään erityisiä uusia toimenpiteitä ei tiedäkseni ole valmisteilla. Sen sijaan hallituksen talouspolitiikka, uudistuksen alainen asuntopolitiikka ja yritysdemokratian valmistelu tähtäävät kaikkikin keskeisten "työntö"-syiden poistamiseen.

Omasta puolestani toivon, että Suomen ja Ruotsin teollisuuksien yhteistyö kehittyisi mahdollisimman nopeasti siihen suuntaan, että sen puitteissa avautuisi uusia työmahdollisuuksia rajan tältä puolelta. Olen käsittänyt, että Ruotsissakin on periaatteellista valmiutta suosia tällaista kehitystä – periaatteet olisi vain saatava siirretyksi käytäntöön.

Kalevi Sorsa

Työvoima-avustaja Risto Laakkonen
SUOMEN SUURLÄHETYSTÖ

Suomen - Ruotsin välinen muuttoliike tammi - elokuussa -77 ja suomalaisen työ- voiman sijoittumis- mahdollisuudet Ruot- sin työmarkkinoille syksyllä 1977.



Suomesta muutti Ruotsiin kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana 1977 alustavien muuttolukujen mukaan 9 513 Suomen kansalaista ja Ruotsista Suomeen 3 318 Suomen kansalaista. Suomen muuttotappioksi saadaan tammi-elokuun aikana 6 195 Suomen kansalaista.

Vuonna 1976 Suomesta muutti Ruotsiin 15 734 Suomen kansalaista, paluumuuttajien määrän ollessa 6 365. Suomen muuttotappio oli vuonna 1976 9 369 Suomen kansalaista. Kuluvan vuoden tammi-elokuun muuttotappio on yli puolet suurempi kuin viime vuonna kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana, jolloin muuttotappioksi kirjattiin 2 861 Suomen kansalaista. Osa muuttotappiosta aiheutuu heikentyneestä paluumuutosta. Vuoden 1976 tammi-elokuussa paluumuuttajien määrä oli 4 448, vastaavan luvun ollessa 1977 3 315. Suomesta Ruotsiin muutto oli talvella 1977 poikkeuksellisesti voimakkaampaa kuin heinä-elokuussa. Tammikuussa 1977 Suomesta muutti 1 812 Suomen kansalaista Ruotsiin, mikä on korkein kuukausikohtainen maastamuuttoluku kuluvana vuonna. 1976 suurimmat maastamuuttoluvut ajoittuivat loka-

ja marraskuulle. Erillisestä liitetaulukosta ilmenee muuttoliike kuukausittain 1976 sekä tammi-elokuussa 1977.

Ruotsin heikentyneestä työllisyystilanteesta johtuen muuttoliike ei voine syyskuukausien aikana nykyisestään voimistua. Useat siirtolaisvaltaiset työalat ovat tällä hetkellä vaikeuksissa, joiden odotetaan edelleen kasvavan. Näistä työaloista mainittakoon teva-teollisuus ja autoteollisuus. Esimerkkinä autoteollisuuden vaikeuksista voidaan pitää Saab-Scanian Trollhättanin tuotantolaitosten suunnitelmia pakkolomauttaa joulupyhien yhteydessä 3 000 työntekijää 12 työpäivän ajaksi. Saab-Scanian Trollhättanin kokoonpanotehtailla työskentelee kaikkiaan 4 000 työntekijää, joista 1 200 on Suomen kansalaisia. Terästeollisuuden puolella on odotettavissa lomautuksia myöhemmin syksyn kuluessa. Fagerstan terästehdas, joka työllistää runsaasti suomalaista työvoimaa, on jo ilmoittanut tuotannon osittaisesta pysäyttämisestä tietyillä osastoilla.

Pääosa Ruotsin työmarkkinoilla työskentelevästä suomalaisesta työvoimasta on sijoittunut valmistusteollisuuteen, jossa työtilai-

suudet tulevat vähenemään 1977 50 000-60 000 työtillaisuudella. Ruotsin teollisuusliiton suorittaman yritystiedustelun mukaan työtillaisuudet tulisivat vähenemään 1978 41 000 työtillaisuudella teollisuuden puolella. Ainoastaan puunjalostusteollisuus ja kemianteollisuus arvioivat tarvitsevansa lisää työvoimaa 1978. Puunjalostusteollisuuden ennakoima tarve on 1 200 ja kemianteollisuuden 50.

Teollisten työtillaisuuksien väheneminen ei kuitenkaan tapahdu dramaattisesti, vaan siten, että työvoiman luonnollista poistumaa ei mainittavasti korvata uudella työvoimalla. Useimmissa ruotsalaisissa teollisuuslaitoksissa on tällä hetkellä työhönottokielto. Tämän vaikutukset näkyvät nuoriso- ja naistyöttömyyden kasvuna. Työmarkkinoille pyrkimässä olevat siirtolaisnuoret muodostavat kaikkein suurimmissa vaikeuksissa olevan ryhmän. Ruotsin viranomaiset pyrkivät ohjaamaan eri tukitoimpiteiden avulla julkiselle sektorille 20 000 nuorta työtöntä.

On todennäköistä, että Suomen työllisyystilanteesta johtuva muuttohalukkuus ja suunnittelemattomat muutot ja muuttoyritykset Ruotsiin vähenevät loppusyksyn aikana sitä mukaa kun Ruotsin puolella olevat tuttavat ja omaiset eivät ole omalta osaltaan enää houkuttelemassa työvoimaa Ruotsin kasvavissa vaikeuksissa oleville työmarkkinoille.

Suomalaisten työllisyystilanne

Ruotsin heikentynyt työllisyystilanne on heijastunut välittömästi maassa olevan suomalaisen työvoiman asemaan. Ruotsin työttömyyskassoiissa oli elo-syyskuun vaihteessa 1 770 työtöntä Suomen kansalaista, vastaavan luvun ollessa kuukautta aikaisemmin 1 400. Työttömyyskassoihin kuuluvista työttömistä Suomen kansalaisista 1 252 oli pitkäaikaistyöttömiä. Työttömistä Suomen kansalaisista oli 860 miehiä ja 910

naisia. Työttömyyskassoihin kuuluvat ne Suomen kansalaiset, jotka ovat olleet Ruotsin työmarkkinoilla ansiotyössä ja kuuluvat ruotsalaiseen ammattiliittoon.

Siirtolaisten työttömyysaste oli toista neljänestä 1977 koskeneessa työvoimatutkimuksessa 3,4 prosenttia, Suomen kansalaisten työttömyysasteen ollessa 3,7 prosenttia ja 1,5 prosentin ollessa työttömän maan kokonaistyövoimasta. Suomalaisnuorten (16–24-vuotiaat) kohdalla työttömyysaste oli 11:lla neljänneksellä 1977 miehillä 4,8 prosenttia ja naisilla 6,1 prosenttia. Samaan ikäluokkaan lukeutuvista kaikista nuorista oli miesten työttömyysaste 3,2 prosenttia ja naisten 3,5 prosenttia. Kielitaidon merkitystä työmarkkinoille pääsytssä kuvaa tanskalaisia ja norjalaisia nuoria koskevat luvut: alle 25-vuotiaista tanskalaisista ja norjalaisista miehistä oli työttömänä 1,4 prosenttia ja naisista 6,5 prosenttia. Suomalaisnuoria heikommassa asemassa olivat Pohjoismaiden ulkopuolelta tulleet nuoret: alle 25-vuotiaiden ei-pohjoismaalaisten miesten työttömyysaste oli 7,9 prosenttia ja naisten 6,9 prosenttia.

Ruotsin työmarkkinahallituksen elokuuta koskevista työnhakijatilastoista ilmenee, että Ruotsin työnvälitystoimistoissa oli elokuussa yhteensä 9 872 Suomen kansalaista työnhakijoina. Lukuun sisällytetään kaikki työnhakijatyypit: työttömät, tilapäistyössä olevat työnhakijat sekä vakituisessa työssä olevat henkilöt, jotka haluavat vaihtaa työpaikkaa. Työttömien Suomen kansalaisten määrä oli 11:lla neljänneksellä 1977 hieman yli 5 000. Tällä hetkellä luku on kasvusuunnassa. Elokuussa Ruotsin työnvälityksessä oli 3 322 uutta suomalaista työnhakijaa, vastaavan luvun ollessa kuukautta aikaisemmin puolet pienemmän. Työttömiä Suomen kansalaisia koskeviin lukuihin ei ole sisällytetty työllisyyskoulutuksessa, työllisyystoissa ja suojatöissä olevia Suomen kansalaisia.

Liitetaulukko

SUOMEN JA RUOTSIN VÄLILLÄ MUUTTANEET SUOMEN
KANSALAISET 1976 JA 1977

Kuukausi	Suomesta muuttaneet		Suomeen muuttaneet		Muuttovoitto	
	1976	1977	1976	1977	1976	1977
Tammikuu	939	1812	617	585	- 322	- 1227
Helmikuu	964	1437	481	400	- 483	- 1037
Maaliskuu	930	1279	360	310	- 570	- 969
Huhtikuu	991	995	417	354	- 574	- 641
Toukokuu	883	1005	522	424	- 361	- 581
Kesäkuu	844	612	756	252	- 88	- 360
Heinäkuu	887	1223	675	539	- 212	- 684
Elokuu	871	1150	620	454	- 251	- 696
Syyskuu	1729		560		-1169	
Lokakuu	2763		657		-2106	
Marraskuu	2844		423		-2411	
Joulukuu	1089		277		- 712	

Yhteensä	15734	9513	6365	3318	-9369	-6195
=====						

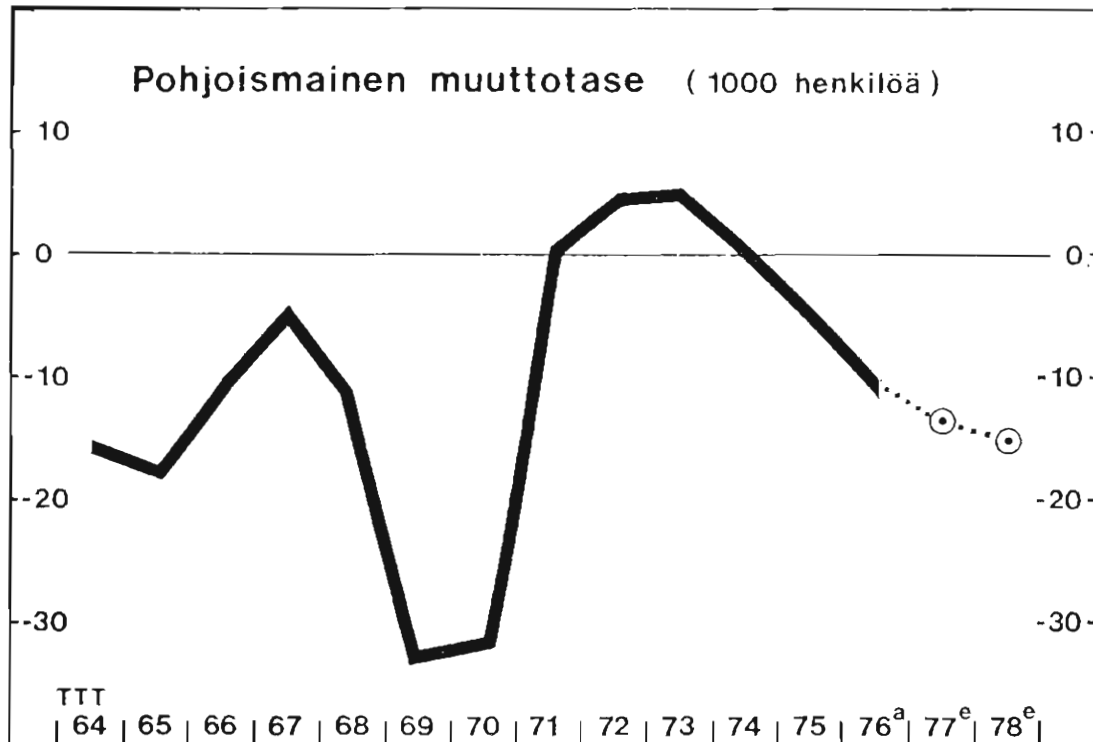
MAASTAMUUTTO LISÄÄNTYY

Suomen muuttotase kääntyi 1970-luvun alun positiivisten vuosien jälkeen tappiolliseksi vuonna 1975, jolloin muuttotappiomme muihin Pohjoismaihin oli 4 ½ tuhatta. Viime vuonna muuttotappio oli liki 10 tuhatta.

Kuluvan vuoden alussa on maastamuutto edelleen voimakkaasti lisääntynyt. Ruotsiin suuntautuvaa muuttoa on hillinnyt ainoastaan se, että Ruotsin suuret suomalaista työvoimaa työllistävät yritykset eivät vuoden alkupuolella ole lisänneet työvoimaansa. Ruotsin työmarkkinoita koskevien tiedustelujen runsaudesta voidaan kuitenkin arvioida muuttopaineen olevan melkoisen Suomessa.

Mikäli Ruotsin teollisuus saa pyöränsä jälleen pyörimään, on odotettavissa todellinen maastamuuttoryntäys. Tähän vaikuttaa mm. se, että valtaosa tänä keväänä maamme kouluista työelämään siirtyvistä nuorista jää työttömiksi. Varovasti arvioiden voidaan muuttotappiomme Pohjoismaihin ennustaa nousevan tänä vuonna runsaaseen 13 tuhanteen ja ensi vuonna sitäkin suuremmaksi.

Kuvio 5



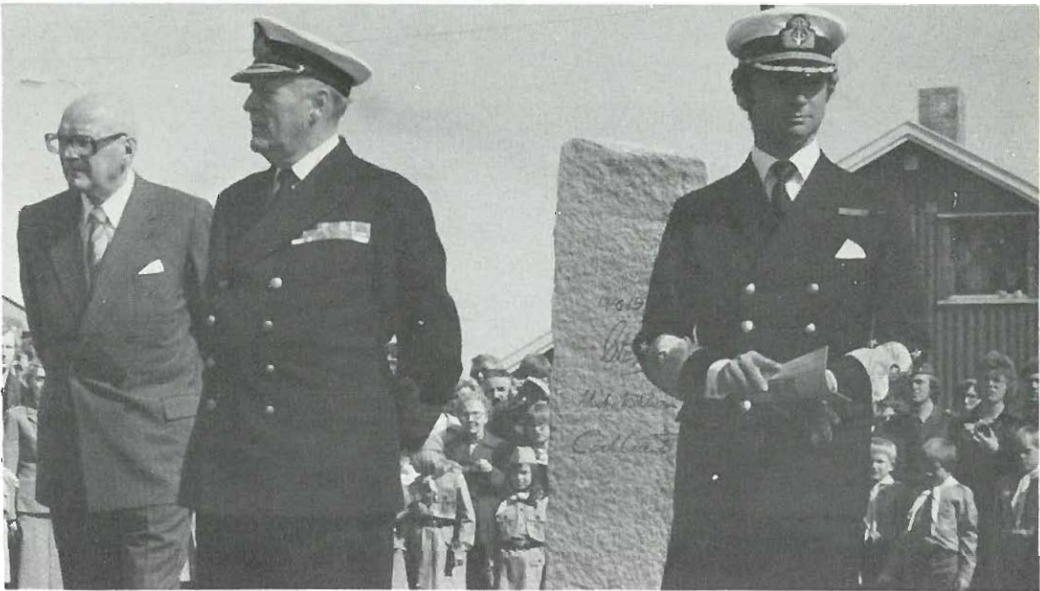
Den finske innvandring til Nord-Norge

Den 18. juni 1977 vil går over i Nordkalottens historie som dagen for den mektigste manifestasjon av samareidet i nord. Før første gang møtte de tre lands statsoverhoder i disse områder, og valget var falt på den lille byen Vadsø i Finnmark i Norge. Der hadde man reist et 8 meter høyt monument til minne om den finske og svenske innvandringen til Nord-Norge og da spesielt til Finnmark.

Avdukingen ble foretatt av H.M. Kong Olav av Norge. Til stede var Finlands president Urho Kekkonen og Sverige konge, H.M. Carl XVI Gustaf. Vel 200 offisielle representanter fra de tre land var til stede, og flere av hedersgjestene var de ennå gjenlevende fra innvandretiden. Om selve arrangementet, som strakte seg over to dager, er bare å si at det ble avviklet prikk-

fritt i strålende forsommervær. Det ble skildret i flere timer lange sendinger i finsk og norsk fjernsyn, i radio og av nær 100 journalister fra dags- og ukepressen.

Monumentet er laget av den finske kunstneren Ensio Seppänen, og han forteller selv om symbolikken: Nederst rundt hele sokkelen er det et svart parti og en svart pil oppover gjennom hele fronten. Det symboliserer finnlenderne som gjennom svart nød må søke inn det nordlige Norge, — dette harde og karrige landet. Den gamle mannen som sitter foran, er en av de mange som kom over grensen med sine jordbruksredskaper og dyrket opp Finnmark. Den gamle sitter og ser på sin datter som ammer sitt barn, — den nye framtid. Den ranke fiskern som står bak, er nordmann og kvinnens ektemann. Hans skarpe og gran-



Søndag 19.6. var statsoverhodene i Vadsø Kirke til nordisk gudstjeneste. Det ble her avduket en minnestein der de tre statsoverhoenes navn var hugget inn. (Foto: Bjorn Hildonen)

skende blick røper den nådeløse kamp som føres mot Ishavet. På baksiden er plassert et anker. Det forteller at innvandrerne til sist slo seg ned i Finnmark. På sokkelen står det under Finnmark fylkesvåpen (som er en gull borg på svart bunn og symboliserer at vi her har et grensefylke):

“År 1977 ble dette monument reist i erkjennelse av den betydning den finske innvandring har hatt for Finnmark fylkes utvikling og vekst.”

H.M. Kong Olav holdt en – ved slike anledninger – uvalig lang og personlig engasjert tale som han avsluttet slik: “La monumentet stå som en erkjentlighet overfor de slekter hvis kvinner og menn ved sin innsats og sitt arbeide var med på å bygge Finnmark, og la det for alltid stå som et symbol på svundne og fremtidige tiders brorskap og samhørighet mellom våre land mot det ytterste nord.”

De første innvandrere fra Finland kom på 1700-tallet til Alta i Finnmark. Også utover 1800-tallet fant det meste av innvandringen sted til Vest-Finnmark. Finnene slo seg ned som jordbrukere eller ble gruvearbeidere ved kobberverket i Kåfjord i Alta.

Senere dreide folkestrømmen mer østover, og tyngden av innvandringen fant sted til Varangerfjorden der Vadsø ble sentrum både åndelig og materielt. Det var rike fiskeår, og økonomisk vekst. Innvandringen omfattet også finner fra Norrbottens len i Sverige. En del svensker drog også over grensen, men det ble spredt ut over hele Nord-Norge og da vesentlig som gruve- og industriarbeidere.

Tusenere av innvandrere slo seg ned, det dreier seg om ca. 10.000 personer, men det var langt flere som kom over grensen. Oppholdet i Norge ble for svært mange bare et skritt på veien til Amerika. Tusener av finnlere ble skipet inn i nordnorske havner da dette ble langt rimeligere enn å ta sjøveien gjennom Østersjøen og videre over Atlanterhavet.

Årsaken til den store emigrasjonen var altså på langt nær bare direkte nød selv om de fiskerike fjordene i Finnmark for mange mennesker i Lappland og Uleåborg län ble sett på som et rikt overflodsamfunn. Den kraftige befolkningsøkningen i Finland, flyttingen av grensen for korndyrking for langt nord med misvekstår, førte til at mange kom over til Norge for å ta arbeid under fisket om våren. De tjente forholdsvis godt, og de kom tilbake og fortalte om overfloden i nord.

Myndighetene i Norge så med stor velvilje på denne tilstrømmingen da man var interessert i å få en større fastboende befolkning. Dessuten viste finnene stor interesse for å dyrke opp jorda, og man kan godt si det så sterkt at det var de finske innvandrerne som la grunnlaget for dagens moderne jordbruk i Finnmark.

Det oppstod enkelte steder en del motsetninger, i første rekke overfor den tredje befolkningsgruppen på Nordkalotten – samene, men det fortte ikke her nord til store politiske motsetninger. Innvandrerne sluttet seg til ulike politiske partier i Norge. Ofte fulgte de den samme politiske kurs som embetsmennene stod for. De som søkte til venstre i politikken, havnet ikke hos de revolusjonære, men søkte til sosialdemokratene.

Innflytterne var alltid lojale mot det samfunn hvor de nå søkte sitt levebrød, men samtidig holdt de sterkt på sine tradisjonelle kulturformer og da først og fremst språket. Men etter hvert ble forbindelsen med Finland og Sverige brutt. Innvandringen stoppet opp, og først etter siste krig ble det fart i veibyggingen på Nordkalotten.

Nå er situasjonen endret. Det er gode forbindelser over grensene, og en del innvandring har atter funnet sted. Fra Finland til Nord-Norge er dette bare i beskjeden målestokk. Utvandringen fra Finland til Sverige er et helt annet problem. Men nå



President Urho Kekkonen besøkte søndag Tuomainengården i Vadsø som nå blir museum for de finske innvandrerne. Vi ser presidenten i samtale med søskenparet Ida og Alf Tuomai som har gitt sine eiendommer vederlagsfritt til kommunen for museumsformål. (Foto: Bjorn Hildonen)

går ferden den mostatte veien i sommermånedene. Bottniske viken – både finsk og svensk side - er blitt finnmarkingenes "Riviera" samtidig som finsk ungdom i vår-månedene trekker over grensen for å få arbeid i den norske fiskeindustrien.

Behovet for nærmere kontakt har ført til at samarbeidet nå er tatt opp på en rekke områder. Det er samarbeid mellom bibliotekene, det arrangeres teaterturneer, kunstutstillinger og språkkurser. Ved gymnasene i Vadsø og Karasjok undervises det i finsk. Det samme ved distriktshøyskolen i Alta. Det har videre vært avviklet kurs i norsk for finnlendere i Kirkenes. Brensekommunene har inniedef samarbeide på en rekke områder. Det er lagt fram utredninger med forslag til å styrke de kulturelle forbindelsene, og det viktigste som nå vil skje er at et norsk-finsk kulturfond snart vil være en realitet. Her er det ikke bare etterkommere av innvandrerne som har vist initiativ, men også en rekke nordmenn har engasjert seg sterkt i arbeidet. Naturlig nok er Vadsø sentret for disse bestrebelsene. Byen har en sterk Norsk-Finsk Forening som

både sørger for å markere selvstendighetsdagen den 6. desember og som står som initiativtaker for reising av monumentet.

Det er betegnene at selve idéen ble "født" i Vadsø-avisen "Finnmarkens" redaksjon, og avisens folk har hele stiden stått sentralt i arbeidet fra monumentsaka ble tatt opp i 1970 og fram til i dag.

Hvordan man blant lokalbefolkningen oppfattet statsbesøket og monumentet kan kanskje best illustreres ved sitat fra en reaksjonell artikkel i "Finnmarken" den 18.6.:

"Viktig er det at man gjennom tilstedeværelsen av statsoverhodene endelig får det "offentlige stempel" som mange har savnet, – en uhildet anerkjennelse av en innsats for de tusen hjem og dermed også for folk og land. Grensene her nord har aldri vært noen barriere, og bedre kontakt og forståelse har gjort den røde streken på kartet mindre betydningsfull etter hvert. Vi har aldri følt oss som fremmede hos våre gode naboer i sør, – bare på besøk hos nære slektninger."

The FINNISH-AMERICAN: an exploration of ethnic identity



The present report describes an exploration of some of the boundary conditions that help to define identifiable ethnic groups. The target population in the present inquiry is a sampling of American citizens of Finnish heritage. Individuals in this sample reside in rural areas of the Upper Peninsula of Michigan. The particular influences that certain social structures have on Finnish-Americans' persisting sense of ethnic identity are considered to be strong and ubiquitous. This study concentrates on the special ways by which these persons continue to perceive themselves as being distinctly different from the larger, surrounding population, rather than on demographic

variables that might be used merely to describe what it means to be Finnish-American. It is hypothesized that the pace of social-cultural assimilation of Finnish-Americans residing in a rural setting may be considerably slower than is characteristic of similar persons residing in urban areas. In the present study, transcripts of taped interviews with first and second generation Finnish-Americans have provided information that is helpful in identifying a number of boundary-maintenance mechanisms which appear to be useful in preserving feelings and beliefs that define the essence of ethnicity. The most important of these in the present sampling appear to be those related to

religion, language, and education. Subsequent investigations of the Finnish-Americans' strong tendencies to maintain and perpetuate their ethnic identity and cultural traditions have been planned. These studies will be conducted by in-depth interviews and by inventories especially designed for this type of research.

THE FINNISH-AMERICAN:

AN EXPLORATION OF ETHNIC IDENTITY * **

Introduction

Over the past two decades, and especially with the advent of the American Bicentennial celebration, there has been a growth of interest in studying the cultural roots of the various ethnic groups that comprise the American population. In this article, some of the key issues that have been raised in recent years are explored. The focus is on one extremely interesting ethnic group: the Finnish-Americans who live in the Upper Peninsula of the State of Michigan. Our comments on the social networks developed by the Finnish-Americans in this region dramatically illustrate a number of factors that play important roles in maintaining a strong sense of ethnic identity (i.e. these persons typically consider themselves as being Finnish-Americans rather than merely Americans). It is hypothesized that the residents of Michigan's Upper Peninsula with Finnish heritage probably exemplify the feelings, beliefs, and enduring values of members of ethnic groups who live in rural areas and who manage to resist easy or early assimilation into the broader culture of their surrounding environment.

*

A version of this paper was presented within the Race and Ethnic Relations section at the annual meeting of the Midwest Sociological Society, St. Louis, Missouri, April 22, 1976.

Perspectives on Ethnic Identity

While much of the work to date on the subject of ethnicity has focused on the demographic realities of foreign birth and immigration, it is important to remember that the people involved have chosen to remain ethnically oriented. They have managed to maintain ways of life that are different in both obvious and subtle ways from those of the general population of their host country. In this regard, Andrew Greeley has commented:

The ethnic groups did not come into being in the Old World: they are American creations. In the old country, the immigrants were citizens of towns, not nations. They became ethnics in the United States partly because the larger society defined them as ethnic and partly because it was in their own interest to become ethnics, both because of the political power that might accrue to them in ethnic cohesiveness and because of the social support the ethnic collectivity provided for its members.¹

As the preceding comment indicates, immigrant groups have typically retained their sense of being people who share more in common with each other than they do with the larger population of their adopted country. By clustering together, they have been able to create communities where they feel more comfortable and "at home." They have shared common food interests, a common language, common religious beliefs, distinct cultural practices, and so forth. Almost all members of a first generation of immigrants have preferred to be identified as members who traditionally follow family and religious ceremonial practices of the Old World.

* *

The authors wish to express their appreciation to Dr. Arthur Puotinen for his invaluable support of this project.

The present report describes some of the special ways that substantial numbers of Finnish-Americans view themselves as being distinct from other Americans and the ways that members of the majority of their non-Finnish-American neighbors view them as being different from "typical" Americans.

Fredrik Barth, a prominent social anthropologist, specifies two distinct ways by which an ethnic group may be identified. The first represents a rather traditional view in anthropology, one which places a primary emphasis upon a shared cultural orientation of a group and its organization into a field of communication and interaction.² The second conceives ethnicity as being based on personal preferences resulting in a choice made by an ethnic group. The latter perspective represents a view of ethnic groups that defines a boundary that an individual group maintains rather than cultural phenomena that it encloses.³ It is this second approach to ethnic identity that is emphasized in the present report.

The concept of boundary is regarded as singularly central to the study of ethnicity. This position becomes especially central and important when it is understood that the boundary, as it is represented by a cluster of social-cultural maintenance mechanisms, leads to a distinct channeling of social behaviors and ceremonial practices for the ethnic group involved. Within any strongly bonded ethnic group, members share many common criteria for day-to-day evaluations and personal judgments. It is generally understood that members of any "out-group" are limited in their shared understandings with the ethnic "in-group," in criteria for time-honored values and in evaluating individuals' noteworthy performances. As Barth has observed:

...the persistence of ethnic groups in contact implies not only criteria and signals for identification, but also a structuring of interaction which allows the persistence of cultural differences. The organizational feature which...must be general for all inter-ethnic relations is a systematic set of rules governing the inter-ethnic social encounters.⁴

In accordance with Barth's conception, a set of boundary properties may be viewed as a normative mechanism used both by an ethnic group and its related host population. It is the sociological properties of boundary that provide distinctly different perspectives between the two groups.

It is not necessary, or probably reasonable, to hypothesize that boundaries created by ethnic groups are in any way total or completely homogeneous in their effects. Barth has noted that even in a society where assimilation is common, boundaries still constitute important conditions:

First, it is clear that boundaries persist despite a flow of personnel across them. In other words, categorical ethnic distinctions do not depend on an absence of mobility, contact, and information, but do entail social processes of exclusion and incorporation whereby discrete categories are maintained despite changing participation and membership in the course of individual life histories. Secondly, one finds that stable, persisting, and often vitally important social relations are maintained across such boundaries, and are frequently based on the dichotomized ethnic statuses. In other words, ethnic distinctions do not depend on an absence of social interaction and acceptance, but are quite to the contrary often the very foundations on which embracing social systems are built. Interaction in such a social system does not lead to its

liquidation through change and acculturation; cultural differences can persist despite inter-ethnic contact and interdependence.⁵

In an effort to extend knowledge about the functioning of boundary mechanisms, the present research was conducted on a group of individuals with a generally acknowledged strong sense of ethnic identity: a sample of Finnish-Americans residing in the Upper Peninsula of the State of Michigan. The data involved in this study are at this point of inquiry somewhat impressionistic. The data were obtained from an analysis of transcripts from an oral history project being conducted in the Upper Peninsula by Dr. Arthur Puotinen. Most of the observations included in the present report are derived from analysis of over 300 transcripts of interviews conducted by Dr. Puotinen with first and second generation Finnish-Americans. Dr. Puotinen's interviews, conducted as a basis for historical records, were relatively unstructured. Quantification of the type that sociologists find most persuasive was therefore not possible.

The Finnish-Americans of Michigan's Upper Peninsula

Ethnicity in the Upper Peninsula of Michigan is one of this geographical area's most striking features. Folklorist Richard M. Dorson made the following observations on a tour of the area:

The psychology of the Peninsula people in particular, and of American society is bedded deep in this ethnic mix. America has grown from Europeans, and the Upper Peninsula spectacularly illustrates the fact. All Europe comes in her neighborly towns; besides the dominant Finns, French-Canadians and Cornishmen, you can find Belgians at St. Nicholas, Poles and Bohemians at Iron Mountain,

Austrians and Armenians in Escanaba, Greeks in Marquette, Italians in Stab-Greeks in Marquette, Italians in Stambaugh, Danes in Norway, Swedes in Manistique, Czechs in Crystal Falls, Croats and Lithuanians in Ironwood, and even such tiny peoples as Luxemburgers at Escanaba, Slovenians at Shingleton, and Montenegrins at Wakefield. These colonies splotch the countryside with a cultural rainbow, and each contributes its own distinctive folk coloring.⁶

The Upper Peninsula of Michigan can be appropriately termed rural by almost any acceptable criterion. In its 16,500 square miles of territory there are 304,347 residents; furthermore, the largest community in the region is the town of Marquette which has a population of about 23,000. For the present report it is important to know that the Upper Peninsula has the largest single concentration of persons with Finnish heritage in the United States. The 1970 census indicated that the region contained 17,721 foreign-born Finns concentrated in eight of the Peninsula's fifteen counties. Since the bulk of Finnish immigration took place near the turn of the century, the Upper Peninsula also contains large numbers of second and third generation Finnish-Americans.

The principal attraction for Finnish-Americans and certain other ethnic groups now residing in the Upper Peninsula of Michigan was the opening of extensive mining operations in the late 1800's. As the mining industry expanded, the copper and iron companies engaged in major labor recruitment drives all over Europe. These efforts proved unusually successful in attracting persons with Finnish heritage.

Since the Upper Peninsula contained such a diversity of ethnic groups during the extreme latter part of the 19th century,

ethnic identity became a prime setting for unusual "boundary" conditions. As noted earlier, Greeley observed that ethnic identity typically provides social support for the members of a group with a common cultural background. For members of ethnic groups in the Upper Peninsula, total disorganization was avoided by fierce attempts to hold on to the customs and ceremonial practices of their respective cultures. The key to ethnic boundaries were, therefore, culturally defensive postures that were maintained by the diverse ethnic groups for purposes of surviving, and hopefully bettering their social and economic status in a new and sometimes threatening environment.

As one might anticipate, many forms of conflict arose between the various ethnic groups of this area. One that was most easily observed was the high level of sheer physical violence that prevailed among the different members of ethnic groups within the region. Such conflicts were particularly frequent between the Finnish-Americans and the Irish-Americans. The comments of one of the older Finnish-Americans living in the Upper Peninsula illustrate this conflict:

Them tavern brawls, you know amongst the Irish and the Finns. It was like the Blacks and Whites years back -- they had those special places where they meet. Well, it was the same thing in the saloon, what they called them in those days. But this place was designated for Irish and the other place was designated more for Finns. Well, if the Irish would walk into the Finnish tavern, or vice versa, so then there would be a fight. I don't know what it was, but they just couldn't get along drinking together.

The fights were rugged -- they were cut up, you know, the olden days -- the Finnish especially -- they used to carry them "puukkos." There was a lot

of them "puukko junkkaris" -- you know, they would really get into quite a few blood spilling brawls.⁷

Political Activity

One very traditional manner in which members of different ethnic groups have dealt with inter-group conflicts has been to become involved in the political activities of their communities. Political machines have traditionally courted ethnic groups in the hopes of block support. It is interesting to note how visible the attempt to court the ethnic vote became in the 1976 Presidential election in the United States. When one examines the Finnish-Americans of the Upper Peninsula, however, one finds that this pattern has never been pronounced. The following comments by Edgar Litt may help to explain the absence of this process.

...accommodation politics was exceedingly limited in scale. It was essentially urban politics, bound by perimeters and the dominant political institutions of the central city. Our understanding of ethnic accommodation politics rests on an analysis of urban politics as something essentially separate from the national political horizon. When one considers the range of party patronage and other rewards dispersed to accommodate competing ethnic groups, it can be seen that these benefits are meaningful only within the urban area and the sphere of operations of the local politicians. Accommodation politics presented a picture of discrete urban solutions, whose impact was meaningful only in the aggregate.⁸

Attempts to get the "Finn vote" were made on occasion, but the urban style of political accommodation appears to have been largely absent. The one period when

Finnish political activity was visible occurred in the early part of the twentieth century, however it seemed even then to be diffuse rather than concerned solely with the interests of Finnish-Americans. This occurred during a period of major strikes against the owners of the mines in the Upper Peninsula. A large portion of Finnish-Americans were at that time of the radical socialist persuasion (members of the Finnish Socialist Federation). They supported the strike and began to make a bid for power on the part of the workers. Private security forces and the National Guard were called in, however, and the strike was broken in a wave of violence. Since that time, Finnish-Americans seem to have withdrawn, as a group, from this type of political participation.

In the Finnish value system, the principle of self-sufficiency is extremely important. Rather than turn to various governmental agencies for aid, the members of Finnish communities have tried to establish a variety of self-help programs. One of the more successful attempts has been the development of cooperatives. In order to provide food, farm supplies, and other necessities, the Finnish-Americans of the Upper Peninsula have banded together in cooperatives in an effort to reduce the cost of goods and to help one another. Most of the early cooperatives were established by the Finnish socialists during the Depression, but a number of these organizations still function today. The cooperatives, in addition to serving as a source of material products, have served as meeting places for the Finns; a place where they have been able to gather and to discuss the issues of the day.

Education

For many ethnic groups, the educational system has been a vehicle for assimilation.

Publicly supported education has long been recognized as a potent force for homogeneous socialization. The educational programs encountered by Finnish immigrants were very American indeed. There was little attempt to deal in any special ways with the cultures of immigrant groups. This was, however, an outcome of economic opportunism rather than any conscious designs or prearranged plans to Americanize the immigrant. The number of cultures represented in the schools of the Upper Peninsula was very large, and little attention was given to the specific concerns of the Finns or any of the other ethnic groups. The students would often gather in the school yards and try to teach each other parts of their languages. Some who experienced this process have stated that they grew up having some familiarity with the words from over a dozen languages in their vocabularies. In the classroom, only English was spoken, and few attempts were made to teach it in any special programs to the students. The students were expected to pick it up themselves, and through necessity, many of them did. In attempts to counter what they considered the leveling effect of the public school system, the Finns established privately financed summer school programs. These programs were designed to teach the children the Finnish language, and many of the cultural values of the Finnish people. These schools were undoubtedly very important in passing on and reinforcing a sense of ethnic identity among Finnish children.

In addition to the establishment of summer schools for Finnish children, educational facilities were created for the Finnish population of young adults. For example, Suomi College in Hancock, Michigan was created in 1896. Suomi is the only institution of higher education that has

ever been founded by Finnish-Americans in the United States. The college was established with three major goals in mind: The study of religion (meaning Finnish Lutheranism), nationalism (which meant Finnish nationalism), and lastly, the passing on of the more subtle but equally important aspects of the Finnish culture. While some watering down of these goals has probably occurred in more recent years, the basic philosophical intent remains intact.

During the earlier years of its operation, the courses at Suomi College were all taught in Finnish, but by the 1920's, English was employed in some of the classes. This practice angered many of the more conservative members of the Finnish community. Nevertheless, by 1958, the requirement that all faculty members be fluent in Finnish was dropped; indeed, by that time all classes were taught in English. While the Finnish language is no longer in formal use at the college today, the curriculum still reflects a strong commitment to passing on the general culture of modern Finland.

At Suomi College, Finnish cultural events continue to be represented in the school calendar. The cultural activities at Suomi often include visits from the Finnish Ambassador to the United States, and by other Finnish persons with national and international reputations, including the President of Finland, who visited the Upper Peninsula in 1976. These officials' public addresses on the contributions of the Finns to the American way of life are well attended and widely heard.

Language

Language has always played a unique role in the maintenance of a sense of ethnic identity. It is a special class of those boundary conditions that separate an ethnic group from the population at large. This is due to the fact that the communications

passed on in the language of the ethnic are privy only to those who understand it. Therefore, the media used by the ethnic group is composed of a series of "coded" messages that are directed toward the specific interests of the ethnic group; and consequently, the "out-group" is not able to understand or appreciate this realm of private communication.

Since the arrival of the first Finnish immigrants about 1860, there have been over 350 Finnish language newspapers and periodicals printed in the United States. One of the more prominent publications was the **American Suometar** (American Finn). Its published editorial policy illustrated the role that ethnic periodicals play in the maintenance of ethnic identity. The purposes of the **Amerikan Suometar** were to: 1) further Finnish nationalism and culture; 2) support the temperance movement; 3) preserve Finnish culture and education; 4) provide information about the United States; 5) generate worthy fiction or other literature; 6) provide thorough coverage of news from Finland; 7) offer reliable reporting from Finnish-American communities; 8) print as much world news as space permitted; and 9) underlying all, encourage a Christian outlook and strong support of the institutions and activities of the Suomi Synod and its pastors. The **Amerikan Suometar** published its last edition in 1962, but a number of Finnish-language newspapers remain in circulation throughout the United States.

In addition to the printed word, radio and television stations of Michigan's Upper Peninsula devote significant periods of time each week for Finnish-language programming. The content of these programs usually deals with community issues, news from Finland, Finnish music, travel programs on Finland, and special birthday and anniversary announcements.

Religion

Religion among the Finnish-Americans of the Upper Peninsula was, and still is, an active source of ethnic identity. The Finns are predominantly Lutheran and have developed eight different branches of Lutheranism in the United States. In the early years of the American establishment of the Lutheran Church of Finland and other Lutheran bodies, the congregations were dependent upon the Old Country for their source of ministers. They insisted that services be conducted in Finnish. As a general rule, they would not accept ministers from the American Lutheran organization; however, the supply of ministers from the home country was not very stable or adequate. Between 1890 and 1930, fifty-one pastors came to the United States from Finland, but only seventeen of them remained in the United States.

To attain some degree of independence from their reliance upon Finland for ministers, the Finnish-Americans of the Upper Peninsula founded the Suomi Theological Seminary to train pastors to serve in their churches. The seminary was attached to Suomi College, and this partially explains the strong emphasis on religion in the college curriculum.

While the Lutheran Church has strong support and a large following, it is not, by any means, universally accepted. For many Finnish-Americans the Lutheran Church represents the more conservative forces within their communities. This, of course, runs counter to a widely held socialist political ideology. Current estimates indicate that only one in three of Finnish-Americans is a member of the Lutheran Church. This ratio of membership is undoubtedly influenced by the practice of holding services in Finnish in many of the churches, a language in which many of the young people are not fluent.

Self-Image

From the time that the first Finnish immigrants arrived in Michigan, Finnish-Americans have had to contend with considerable ethnic hostility. It began with the early fighting among the ethnic groups of the area, which, as mentioned earlier, tended to generate a strong degree of solidarity within the Finnish community. Hostility and social pressures from "outsiders" continue to be factors in the sense of ethnic identity that prevails among Finnish-Americans. In many areas of the United States, derogatory jokes are commonly told about Swedish-Americans, Polish-Americans, and members of other identifiable minority groups within the United States. In the Upper Peninsula, jokes about Finnish-Americans are more common than jokes about the frequently ridiculed Polish-Americans within the United States. In the Upper Peninsula Finnish-Americans are often the recipients of slurs and other derogatory remarks (e.g., "He's just a dumb Finn"). Perhaps a part of the toll this takes on self-esteem is illustrated by the following comment:

R: The young people, when their parents couldn't talk English, they didn't respect them -- they thought they were stupid. The young people were not only ashamed of their parents, but ashamed of their Finnish nationality, even. They tried to hide under some other nationality -- especially here in the Copper Country who have taken different names, and they say they are Swedish.

I: So, that's one of the reasons why the Finnish people changed their names then -- feeling that they were not good enough?

R: Yes, but the third and fourth generation started looking at it differently and began to be proud of the Finnish heritage.⁹

The Finnish-Americans have reacted to the assault on their ethnic heritage in various ways. One, which is quite common in the Upper Peninsula, is the bumper sticker which reads, "SISU - Finn Power" (Sisu is a Finnish term which they apply to themselves which roughly translates into stubbornness, guts, or perseverance). Another reaction is reflected in the Finnish cultural programs that present to the community a view of the Finnish culture as being attractive, rational, and as valid as any other ethnic way of life. Interestingly enough, these cultural events do not attract the rank and file of the Finnish population. This may be due to the fact that they see the purpose of such events as being educational for the communities, and not as an event to be participated in by the local Finns. Such programs seem to be viewed as exercises in consciousness raising.

The hostility faced by the Finnish-American in the Upper Peninsula of Michigan provides a good perspective of one of the many interfaces of ethnic boundaries. Attitudes, feelings, commitments, beliefs and values are mechanisms which generate classic situations of the "in-group" and the "out-group," as developed by William Graham Sumner. Ethnic solidarity and unity are created and maintained within the group as the members not only respond to external threats but do their best to maintain the wisdom of their past as it relates to current aspirations and problems.

Conclusion

Through social networks especially created in this country, the Finnish immigrant has been able to retain and pass on to successive generations selected attitudes, beliefs, values, and ceremonial practices of

the Finnish culture. Finnish-Americans have come to realize that they have a special heritage that is not simply a facet of the broader American culture. The various educational and religious institutions created by the Finns in America seem to have been particularly effective in helping to maintain a sense of ethnic identity among Finnish-Americans that has been lost by many of the other ethnic groups that came to the Upper Peninsula of Michigan at the turn of the twentieth century. The Finns of the Upper Peninsula stand nearly alone in their strong sense of pride and social importance. They truly feel grateful for the cultural heritage of their homeland and the enduring stalwart legacy of their ancestors.¹⁰

FOOTNOTES

¹ Andrew W. Greeley, *Ethnicity in the United States: A Preliminary Reconnaissance* (1974), p. 2.

² Frederik Barth (ed.), *Ethnic Groups and Boundaries* (1969), pp. 10-11.

³ *Ibid.*, p. 15.

⁴ *Ibid.*, p. 16.

⁵ *Ibid.*, pp. 9-10.

⁶ Richard M. Dorson, *Bloodstoppers and Bearwalkers: Folk Traditions of the Upper Peninsula* (1952), p. 10.

⁷ Arthur Puotinen, Unpublished interviews from an oral history project.

⁸ Edgar Litt, *Beyond Pluralism: Ethnic Politics in America*, (1970), p. 156.

⁹ Arthur Puotinen, *op. cit.*

¹⁰ The authors are presently engaged in further research on the subject of ethnic identity among Finnish-Americans. Future reports will contain quantitative data to support hypotheses related to the strength of ethnic identity in this population.

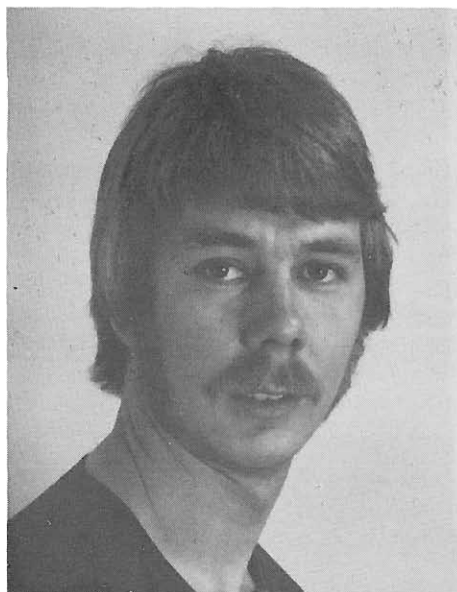
BIBLIOGRAPHY

- Barth, Frederik (ed.), *Ethnic Groups and Boundaries*. Boston: Little, Brown, and Company, 1969.
- Dorson, Richard M., *Bloodstoppers and Bearwalkers: Folk Traditions of the Upper Peninsula*. Cambridge: Harvard University Press, 1952.
- Eisenstadt, S. N., *The Absorption of Immigrants*. London: Routledge and Kegan Paul Ltd., 1954.
- Greeley, Andrew M., *Ethnicity in the United States: A Preliminary Reconnaissance*. New York: John Wiley and Sons, 1974.
- Jalkanen, Ralph J. (ed.), *The Finns in North America*. Hancock, Michigan: Michigan State University Press for Suomi College, 1969.
- Kolehmainen, John I. and George W. Hill, *Haven in the Woods: The Story of Finns in Wisconsin*. Madison: The State Historical Society of Wisconsin, 1951.
- Litt, Edgar, *Beyond Pluralism: Ethnic Politics in America*. Glenview, Illinois: Scott, Foresman and Company, 1970.
- Newman, William M., *American Pluralism*. New York: Harper and Row, Publishers, 1973.
- VanCleaf, Eugene, *The Finn in America*. Duluth: The Finnish Daily Publishing Company, 1918.
-

Suomalaisten ja Ruotsin-Suomalaisten teollisuustyöntekijöiden asunto-olot

Nyt esitettävät tulokset ovat osa elintaso-tutkimusprojektia, joka suoritettiin suomalaisten ja ruotsinsuomalaisten teollisuustyöntekijöiden keskuudessa vuosina 1973-1974. ¹ Ruotsissa kyselyyn vastasi 890 (63 %) ja Suomessa 1719 (59 %) työntekijää. Molemmissa maissa tutkittavat työntekijät toimivat samojen teollisuudenalojen parissa (tekstiili-, kumi- ja metalliteollisuudessa). Elintaso käsitettiin ruotsalaisen tutkijan Sten Johanssonin tapaan koostuvaksi kuudesta eri komponentista, joista kutakin pyrittiin kuvaamaan eri indikaattoreilla. Tutkittavat elintason komponentit olivat tulo, sopeutuminen, osallistuminen, vapaa-aika, koulutus, terveys ja asuminen. Seuraavassa tarkastellaan tuloksia viimeksimainitun komponentin osalta.

1. Ismo Söderling: "Suomalaisten ja ruotsinsuomalaisten teollisuustyöntekijöiden elintaso". Tutkimus esitettiin liseniaattityönä Turun yliopiston taloustieteen ja sosiaalipolitiikan laitoksella sosiaalipolitiikka- oppiaineessa toukokuussa 1977.



Asumistasoa mitataan usein subjektiivisena *käyttötasona* ja objektiivisena *asuntotasona*. Yleisimmin käytetyt mittayksiköt ovat tällöin käyttötason osoittimena *asumistiheys* mitattuna henki/huone-suhdeluvulla ja asuntotason osoittimena asunnon *varustetaso* mitattuna esimerkiksi viemärin, WC:n ja kylpyhuoneen esiintymistiheyksinä. Tutkimuksessa käyttötaso jäi vähäisemmälle huomiolle. Seuraavassa on eräitä tuloksia tiivistettynä, johtopäätöksiä ja tulosten testauksia ei nyt juuri esitetä.

Suomessa teollisuustyöntekijöiden keskuudessa omistusasunnossa asuminen oli tutkimusajankohtana selvästi yleisempää kuin siirtolaisilla Ruotsissa. Niinpä suomalaisista kolmannes asui omissa omistusasunnossa, Ruotsissa asuvista vain 5 %. Sen sijaan vuokralla (sisältää Ruotsissa insats-asumisen) asui Ruotsissa 3/4 vastanneista kun Suomessa vain kolmannes.

Suomessa vastanneiden asuntoon kuului keskimäärin 2.2 huonetta, Ruotsissa 2.3. Suomessa vastanneiden perheet olivat kuitenkin pienempiä kuin Ruotsissa, joten

Suomessa asumistiheys (henkilö/huone; keittiötä ei ole laskettu huoneeksi) oli pienempi kuin Ruotsissa, Suomessa suhdeluku oli 1.36 ja Ruotsissa 1.47 henkeä huonetta kohden.

Lapsiperheet asuivat Ruotsissa väljemmin, sen sijaan yksin asuvien ja ilman huollettavia olevien kohdalla tilanne oli päinvastainen. Kun Suomessa siis yksin asuvat asuivat väljemmin ja heitä oli vastanneista selvästi enemmän Ruotsiin verrattuna, heijastui tilanne voimakkaasti myös kokonaiskeskiarvoon. Suomessa asumistiheys asuinhuoneen lukumäärän perusteella tarkasteltuna oli suurin yhden huoneen ja yhden huoneen ja keittiön kokoisissa asunnoissa, Ruotsissa taas ahtaimmin todettiin asuttavan yhden huoneen ja keittiön sekä kaksion kokoisissa asunnoissa.

Asumisen tasoa tutkittiin sen mukaan, miten sitä mittaavia eri ominaisuuksia (yhteensä 11 kappaletta) esiintyi kunkin vastaajan taloudessa. Mikäli vastanneella oli kaikki kysytyt asumisen varusteet, oli hänen asumisen tasonsa 100.

Asumisen taso oli Ruotsissa selvästi korkeampi kuin Suomessa; asumisen tasoa mittaavien ominaisuuksien keskimääräinen esiintymisprosentti oli Ruotsissa 91 kun Suomessa vain 76 %. Eniten eroa oli lämpimän veden, suihkun ja keskukslämmityksen omistamisen määrissä. Sen sijaan puhelimia oli molemmissa aineistoissa 40 %:lla vastanneista. Yhtäläisyys selittyy sillä, että siirtolaisilla ei puhelimella ole paljoakaan käyttöä (onhan *kaikista* Ruotsin talouksista puhelimia peräti 91 %:lla). Tulotaso määräsi Suomessa selvemmin asu-

misen tason kuin Ruotsissa (kysymyksessä ovat talouteen tulevat tulot, joista suurimman osan muodostavat puolisoiden yhteen laskettu tulo sekä tulonsiirrot). Suomessa alimman (=vähätuloisimman) taloustuloneljänneksen asumisen tason ominaisuuksien esiintymisprosentti oli 70.3 ja ylimmän 86.6 %, Ruotsissa vastaavasti 86.1 ja 93.4 %.

Suomessa asuntomenojen osuus teollisuustyöntekijöiden taloustuloista oli keskimäärin 17 % ja Ruotsissa 16 %. Suomessa asuntomenojen osuus taloustuloista ei juuri lisääntynyt talouden koon kasvaessa, Ruotsissa nousua oli sen sijaan jonkin verran. Niinpä Ruotsissa yksin asuvilla kului asumiseen 14.5 % tuloista kun taas kolmen lapsen talouksissa 16.4 %; ero ei ollut kuitenkaan tilastollisesti merkitsevä. Suomessa huonoimmassa asemassa olivat yksinhuoltajat, heiltä kului keskimäärin 20.4 % taloustuloistaan asumiseen, kahden lapsen yksinhuoltajilla jopa 25 %. Ruotsissa tilanne oli tässä suhteessa parempi, siellä ei yksinhuoltajien asuntomenojen osuuden todettu poikkeavan koko aineiston asuntomenojen keskiarvosta.

Asumissuhteen mukaan asumiskustannuksia tarkasteltaessa voitiin todeta, että Suomessa ainoastaan omistusasunnossa asuvilla teollisuustyöntekijöillä kului vähemmän taloustuloista asumiseen kuin vastaavilla Ruotsin aineiston vastaajilla (16 ja 18 %). Sen sijaan työsuhdeasunnossa asuminen oli Ruotsissa selvästi edullisempaa (14 ja 18 % taloustuloista), samoin muu vuokralla asuminen (16 ja 19 % taloustuloista).

KIRJALLISUUS

PIIRTEITÄ AMERIKANSUOMALAISEN TYÖVÄENLIIKKEEN HISTORIASTA

For the Common Good. Finnish Immigrants and the Radical Response to Industrial America. Published by Työmies Society, Superior, Wis. 1977. 235 s.

Sekä Suomessa että Yhdysvalloissa tällä vuosikymmenellä voimakkaana virinnyt tutkijoiden kiinnostus suomalaissiirtolaisten vaiheita kohtaan on melko näkyvästi kohdistunut amerikansuomalaisen työväenliikkeen historian selvittämiseen. Ilmeisenä syynä tähän on se, että yhtäältä työväenliike oli yksi amerikansuomalaisten keskeisistä toimintamuodoista Yhdysvalloissa ja toisaalta amerikansuomalaiset muodostivat lukumääräisesti huomattavan osan yhdysvaltalaisesta sosiaalisesta ja kommunistisesta liikkeestä. On arvioitu, että noin neljännes suomalaisista siirtolaisista on tavalla tai toisella ollut mukana työväenliikkeen toiminnassa. Suunnilleen vastaava määrä lienee osallistunut aktiivisesti amerikansuomalaiseen kirkolliseen elämään. Voimakkaimmillaan amerikansuomalainen työväenliike oli 1910-luvun alkupuolella, sillä vuonna 1912 Suomalaiseen Sosialistijärjestykseen kuului noin 13 000 jäsentä, mikä oli 12 % Yhdysvaltojen sosialistipuolueen kokonaisuusjäsenmäärästä. Suuntaerimielisyyksien vuoksi — vuonna 1914 irtautuivat ns. teollisuusunionistit eli IWW-läiset ja vuonna 1921 kommunistit — sen voima alkoi kuitenkin nopeasti vähentyä. Amerikansuomalaiset kommunistit olivat silti 1920-luvun alussa lukumääräisesti hyvin näkyvästi mukana Yhdysvaltojen kommunistipuolueessa: heitä oli yli 40 % jäsenistöstä. Puolue ei tosin ollut suuri, sillä suomalaistenkin jäsenmäärä siinä oli tällöin vain hiukan yli 7 000.

Luvut kuvastavat joka tapauksessa selvästi suomalaisten siirtolaisten voimakasta osuutta Yhdysvaltojen työväenpuolueissa. Toisaalta ne osoittavat samalla näiden puolueiden pienuuden amerikkalaisessa yhteiskunnassa. Eikä suomalaissiirtolaisten lukumäärää työväenpuolueissa voi sitäkään pitää kovin huomattavana, jos mittapuuna pidetään Yhdysvaltoihin vuosisatojen vaihteen ympärillä saapuneiden suomalaisten kokonaismäärää. Tosin pelkät jäsenmäärät eivät tietenkään kerro läheskään koko totuutta tässä suhteessa.

Yhdysvaltojen 200-vuotisjuhlien kunniaksi Superiorissa, Wisconsinissa toimiva Työmies-kustannusyhtiö on julkaissut - tosin vasta tänä vuonna - käsillä olevan, amerikansuomalaisen työväenliikkeen historiaa käsittelevän kokoomateoksen, joka koostuu kahdeksasta artikkelista. Yhtä lukuun ottamatta kirjoittajat ovat amerikkalaisia, suomalaista alkuperää olevia tutkijoita. Aluksi Michael M. Passi käsittelee synteesisomaisesti amerikansuomalaista työväenliikettä yleensä pitäen samalla silmällä kirjan muissa artikkeleissa käsiteltäviä ongelmia. Ainakin suomalaisen lukijan mielestä artikkeli olisi paremmin sopinut teoksen loppuun, mutta joka tapauksessa Passi mielenkiintoisesti pyrkii selittämään amerikansuomalaisen työväenliikkeen merkitystä sekä syitä, jotka viime vuosina ovat johtaneet sen historian kasvavaan tutkimisinnostukseen.

Laveasta perspektiivistä lähestyy aihettaan myös A. William Høglund artikkelissaan amerikansuomalaisen kirkon ja työväenliikkeen suhteista. Hän analysoi syitä, jotka johtivat monet siirtolaiset kirkon piiristä työväenliikkeeseen 1900-luvun alussa. Kirkkohän edelsi kronologisesti työväenliikettä. Tiettyä siirtymävaihetta kohti työväenliikettä edusti myös raittiusseuratoiminta, joka 1800-luvun lopulla oli varsin voimakas suomalaisten keskuudessa; Høglund käsittelee ansiokkaasti myös tätä kehitystä. Artikkelin valaisee edelleen työväenliikkeen ja kirkon usein ankaraakin kilpailua siirtolaisten sieluista ja päättyy ensimmäisen maailmansodan aikoihin, jolloin Suomalainen Sosialistijärjestö alkoi menettää asemiaan sisäisen eripuraisuutensa ja viranomaisien ahdistelun vuoksi. Tosin myös amerikansuomalainen kirkko oli jakaantunut, mikä vastaavasti heikensi sen kykyä käyttää tilaisuutta hyväkseen. Kolmantena artikkelina, joka kattaa laajasti tietyn aspektin amerikansuomalaisen työväenliikkeen historiasta, mainitsen P. George Hummaston kirjoituksen amerikansuomalaisista työväen sanomalehdistä. Sen ohella, että hän selvittää niiden vaiheet vuoteen 1921, hän samalla pyrkii erittelemään niiden merkitystä lukijakunnalleen, suomalaisille siirtolaisille.

Kirjan muut artikkelit ovat kysymyksenasetteluiltaan suppeampia, ja ainakin jotkut niistä käsittelevät ongelmia, joihin niiden kirjoittajat tai jotkut muut ovat perehtyneet jo aiemmin tutkimuksissaan. Michael G. Karni kirjoittaa vuoden 1907 Minnesotan kaivoslakosta, Douglas J. Ollila amerikansuomalaisen työväestön oppilaitoksesta Work People's Collegesta, Arthur E. Puotinen Michiganin kuparialueen työväenjärjestöistä sekä erityisesti vuoden 1913 lakosta, Hilja J. Karvonen amerikansuomalaisen naisten sanomalehden Toverittaren kolmesta toimittajasta ja vihdoin Auvo Kostiainen (teoksen ainoa suomalainen tutkija) amerikansuomalaisen työväestön suhtautumisesta Suomen vuoden 1918 sotaan.

On positiivista, että yksiin kansiin on englannin kielellä saatu yhtenäinen esitys amerikansuomalaisen työväenliikkeen vaiheista. Näin se on myös niiden amerikkalaisten ulottuvilla, jotka ovat amerikkalaisesta työväenliikkeestä, erityisesti sen etnisestä elementistä kiinnostuneita. Kokonais- tai yleisesityksenä ei sitä kuitenkaan voida pitää, vaikka hyvä tilaisuus olisi ollut käytettävissä olleilla kirjoittajavoimilla. Nyt monet artikkelit keskittyvät ongelmiin, jotka sinänsä ovat mielenkiintoisia, mutta jotka eivät kokonaiskuvaan tuo lisävalaisua. Ajallisesti kirja liikkuu pääasiassa 1900-luvun kahdessa ensimmäisessä vuosikymmenessä, jotka ovatkin käsiteltävän teeman kannalta tärkeimpiä. Mutta kokonaisuutta olisi palvellut huomattavasti yhden vuosikymmenen lisääminen kumpaankin päähän. Näin olisi päästy käsittelemään yhtäältä amerikansuomalaisen työväenliikkeen alkuvaihetta ja toisaalta sen toimin-

nan vähittäisen vähenemisen kautta. Tutkittavia ongelmia olisivat olleet esimerkiksi Imatra-seura, kommunistinen liike sekä muuttoliikkeet Neuvostoliittoon 1920-luvun alussa ja 1930-luvun alussa. Kirjan otsikkohan ei sinänsä aseta mitään aikarajoja aiheelleen.

Joka tapauksessa teos osaltaan vie eteenpäin amerikansuomalaisten historian tuntemusta ja osittain myös sen tutkimusta, johon on viimeisten kymmenen vuoden aikana perehdytty kummallakin puolen valtamerä. Amerikansuomalaisen työväenliikkeen vaiheita käsittelevää tutkimusta on toistaiseksi vain vähän julkaistu, joten sikäläkin kirja on tervetullut. Jäämme vain odottamaan kattavampaa teosta aihepiiristä, sillä tutkijaresurssi näyttää olevan. Molemmipuolisesta kiinnostuksesta mainittakoon kuvaavana esimerkkinä, että Turun yliopiston historian laitoksella on sen siirtolaishistorian tutkimusprojektin ympärillä valmistunut pro gradu -tutkielma useimmista niistä teemoista, joita käsillä olevassa teoksessa käsitellään. Ainakin laajuutensa perusteella mainitut opinnäytteet ovat perinpohjaisempia kuin kirjan artikkelit. Näkökulma ja painotukset saattavat olla jossain määrin toisistaan poikkeavat, mutta tutkimusten keskinäinen vertaaminen olisi varmasti mielenkiintoista. Samalla se mielestäni osoittaa, että ainakin jossain laajuudessa tämälantaisia opinnäytetutkimuksia olisi pyrittävä saamaan julkisuuteen, sillä monessa tapauksessa ne ovat arvokasta perustutkimusta.

KEIJO VIRTANEN

Mental Health of Immigrants in Sweden Elina Haavio-Mannila, Kerstin Stenius Helsingin Yliopiston Sosiologian Laitoksen Tutkimuksia Research Reports, Dept. of Sociology, University of Helsinki No 211, 1977, s. 112.

Mainitut kirjoittajat ovat jo v. 1974 samassa sarjassa käsitelleet aihetta, nyt kuitenkin syvällisemmin. Alussa on tavanomainen katsaus aiemmin julkaistuihin siirtolaisuustutkimuksiin. Niistä jää kuitenkin kaipaamaan perinteisten siirtolaismaitten USA:n ja Australian siirtolaisista tehtyjä julkaisuja. Tutkittu aineisto käsittää Västerås'n mielenterveystoimiston ja lähellä sijaitsevan Sundbyn mielisairaalan siirtolaiset, lähinnä suomalaiset potilaat. Verrokkeina ovat Dr. Andreas Berkin samalta alueelta keräämät muut samoista psy-

kiatrisista vaivoista kärsivät siirtolaisryhmät, ja ruotsalaiset potilaat sekä Suomesta Vaasan (Huantoniemi) ja Seinäjoen (Törnävä) mielisairaaloihin potilaat. Kukin ryhmä käsittää noin 100 potilasta, tutkimusvuosi on 1971, osin 1974.

Tutkimuksen annin muodostavat useat havainnolliset, mutta painoasultaan osin epäselvät taulukot, joita lyhyt tekstiosa selvittää. Aivan ensimmäisissä taulukoissa on esitetty potilaiden orgaanisia, subjektiivisia oireita, särky- ja rauhoittavien lääkkeiden käyttöä sekä hammaslääkärikäyntejä. Herää kysymys käynneistä lääkärissä, missä ja milloin tutkimukseen nähden sekä, mistä potilas on saanut mainitut reseptilääkkeet- ei liene väärinkäytöstä kyse?

Tulokset osoittavat suomalaisen Ruotsissa käyt-

täytyvän samalla tavalla kuin kuka tahansa siirtolainen vieraalla maalla. Siirtolaisprototyyppi-potilas mielisairaalassa on keski-ikäinen, kielitaidoton työläinen (blue collar) tai työtön siirtolainen, diagnoosina psykosis tai skitsofrenia. Mielen-veystoimiston potilaan ongelmana on sen sijaan neurosis ja alkoholismi. Mentaaliset probleemit ovat usein diffuuseja liittyen siirtolaisen juuret- tomuuteen ja kielivaikeuksiin. Suomen läheisyys helpottaa kuitenkin psyykkisten ongelmien laukai- sussa. Alkuvaikeuksiin kuitenkin etsitään apua alkoholista, kun työ ja ihmissuhteet ovat kunnossa ei näitä enää esiinny. Vuosien mittaan löytyy koulutusta vastaavaa työtä ja tilanne rauhoittuu. Osa siirtolaisista on jo kotimaassaan kampaillut tutkittavien ongelmien kanssa eikä muutto vie- raaseen ympäristöön ole niitä vähentänyt. Tau- lukoissa on korreloitu erilaisia tekijöitä: ikä, sukupuoli, aviosäätty, maahatulo- ja oloaika, perhe- ja asuinsuhteet, koulutus, ammattitaito, työl- lisyys, kielitaito, taloudellinen tila, alkoholin käyt- tö ja sosiaalinen käyttäytyminen, siis nämä tekijät peittävät lähes kaiken elämään vaikuttavat tekijät. Lisäksi nämä ovat yhdistetyt Ledermannin metodin mukaisin pistein yhdeksi asteikoksi. Olenaisesti nämä mainitut tekijät liittyvät maas-

saolon pituuteen väheten iän mukana. Tällöin löytyy vähitellen rauhallinen olotila useimmille siirtolaisille.

Uutta tässä julkaisussa on, että lapsena maahan muuttaneiden keskuudessa esiintyy vaikeita psy- kooseja tavallista enemmän. Muuten esitetyt löy- dökset vastaavat lähes samoja kuvioita kuin muista maista tehdyt julkaisut (USA, Australia).

Tutkijoitten alussa esittämät kysymykset: Onko siirtolaisia enemmän psykiatrisessa hoidossa kuin ruotsalaisia ja eroavatko näitten pulmat ja sai- raudet olennaisesti toisistaan, selviävät kylläkin tutkimustuloksissa. Ympäristöstä suuntautuu juu- rettomaan siirtolaiseen monenlaista painetta, mitä kaikkien tulokkaiden oma puolustusmekanismi ei kestä aiheuttaen lähinnä juuri diffuuseja psykiat- risia pulmia. Itsekin tutkijat kuitenkin epäilevät omia tuloksiaan, voiko näiden pohjalta yksiselit- teisesti vastata kysymyksiin.

Kirjallisuusluettelo ei sisällä kaikkia tekstissä mainittuja kirjallisuuslähteitä.

Leo Laakso
dosentti
Vaasan Keskussairaala

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN UUSIN JULKAISU

Holger Wester: Innovationer i befolkningsrörlig- heten. En studie av spridningsförlopp i befolk- ningsrörligheten utgående från Petalax socken i Österbotten. Migrationsstudier B 2, Siirtolaisuus- instituutti – Migrationsinstitutet, Turku – Åbo. Stockholm 1977. 221 s.

Suomalaisessa siirtolaisuustutkimuksessa on huo- mio kiinnitetty pääasiassa kahteen muuttoliik- keeseen: Pohjois-Amerikan siirtolaisuuteen 1800- luvun lopussa ja 1900-luvun alussa sekä sodan- jälkeiseen Ruotsin siirtolaisuuteen. Tämä on johtanut siihen, että Pohjois-Amerikka ja Ruotsi ovat esiintyneet suurelle yleisölle ainoina maina, joihin suomalaisia on siirtynyt viimeksikulunein- den sadan vuoden aikana. Harvat tietävät, että 1800-luvun lopussa kymmenet tuhannet suoma- laiset hakeutuivat työhön Ruotsiin ja Venäjälle. Todellisuudessa Venäjä oli Vaasan läänissä ylei- sin ulkomainen muuttokohde 1860-luvulla. Sunds-

vallin sahatteollisuuden voimakas laajentuminen 1860- ja 1870-luvuilla aiheutti sen, että yhä useam- mat pohjalaiset hakeutuivat työhön tälle seudulle. Vasta 1880-luvun lopussa Pohjois-Amerikka hou- kutteli Ruotsia enemmän.

Nämä muutokset ulkomaisessa liikkuvuudessa on selvitetty aikaisemmassa tutkimuksessa (De Geer, Eric – Wester, Holger, Utrikes resor, arbetsvand- ringar och flyttningar i Finland och Vasa län 1861-1890. Vaasa 1975.). Tässä tutkimuksessa määriteltiin kaikki uudet siirtolaisuuden kohde- alueet innovaatioiksi, ja näiden alueellinen leviä- minen Vaasan läänissä analysoitiin. Nyt esillä olevassa tutkimuksessa tämä näkökohta analysoidaan tarkemmin. Tässä tutkitaan myöskin tiedon- kulkua uusista muuttokohteista yksilöltä toiselle. Tutkimuksen kohteena on Petolahden pitäjä, joka sijaitsee ruotsinkielisellä Pohjanmaalla.

Koska historiantutkijat ovat hyvin vähäisessä määrin harjoittaneet innovaatiotutkimusta, on

teoriat ja metodit ollut pakko hakea muista tieteistä etenkin kulttuurimaantieteestä ja sosiologiasta, mutta myös kommunikaatiotutkimuksesta. Tästä syystä voidaan katsoa tutkijan sivuavan myöskin historiallista maantiedettä ja maaseutu-sosiologiaa.

Tutkimus pyrkii vastaamaan kysymyksiin: miten tieto uudesta muuttokohteesta saavutti Petolahden ja minkätyyppinen informaatio sai yksilön tekemään muuttopäätöksen. Selvittääkseen tiedonkulkua 1880-luvun Petolahdessa tekijä on tutkinut tällä ajanjaksolla käytettävissä olevia kommunikaatiokanavia. Kävi ilmi että varmin keino saavuttaa suurempi yleisö oli saarnatuolista luettu kuulutus. Verrattuna meidän aikaamme sanomalehtien merkitys oli pieni.

Tutkimalla solmittuja avioliittoja ja kummien valintoja voitiin tehdä johtopäätöksiä siitä, oliko olemassa sosiaalisia esteitä väestöryhmien välillä. Tarkastelemalla pitäjäläisten muuttoliikettä voitiin selvittää tieto- ja informaatioyhteydet. Kaikki viittaa siihen, että Pohjois-Amerikan siirtolaisuuden ensimmäiset vaikutteet tulivat Sundsvallin alueelta, jonne petolahtelaisilla oli vilkkaat yhteydet. Kun oli selvitetty informaatioverkosto saatettiin analysoida innovaatioalueen leviämistä. Tässä tulokittiin yksityiskohtaisesti, miten Pohjois-Amerikan siirtolaisuus Petolahdesta syntyi. Tämän siirtolaisuuden alkuvaiheessa sukulaissuhteiden merkitys oli melko vähäinen. Monet seikat viittaavat

siihen, että siirtolaisuuden leviäminen alkuvaiheessaan johtui alueellisista seikoista, toisin sanoen että siirtolainen etupäässä vaikutti naapureihinsa. Siirtolaisuuden myöhemmässä vaiheessa sukulaissuhteiden merkitys kasvoi. Eri ikäryhmien vertailu osoitti, että Pohjois-Amerikka oli etupäässä nuorempien vaihtoehto. Sitä vastoin Ruotsi oli vanhempien ikäryhmien muuttokohde. Yleis-tään voidaan sanoa, että Ruotsin siirtolaisuuden voimakas perinne jossain määrin hidasti Pohjois-Amerikan siirtolaisuuden kasvua.

Kuten työhönmeno Petolahdesta Ruotsiin oli muodostunut 1870-luvulla perinteeksi, samoin tuli Pohjois-Amerikan siirtolaisuus perinteeksi kaksikymmentä vuotta myöhemmin. Perustellusti voidaan väittää, että Pohjois-Amerikan siirtolaisuudessa, kuten kaikissa joukkomuuttoliikkeissä esiintyy itsestään syntyviä piirteitä. Vaiheittain yksittäisissä perheissä tapahtuva maastamuutto, jossa useimmat sisarukset vähitellen muuttavat, on tästä esimerkkinä. Siirtolaisuuden eräissä vaiheissa siirtymiskäyttäytymistä on pidettävä kollektiivisenä ilmiönä. Amerikanmatkasta ”tuli pakko”, joka oli lähes jokaisen koettava.

Saadut tulokset osoittavat, että uusien muuttovaihtoehtojen leviämistä voidaan kuvailla innovaatiomalleilla, ja että tämän tyyppisiä malleja voidaan soveltaa historialliseenkin aineistoon.

AMERIKANSUOMALAISET TUTKIJAT

Registry of Finnish-American Scholars; A Bicentennial Project Sponsored by Michigan Council for the Humanities Suomi College, Hancock, Michigan, toim. Arthur E. Puotinen, February 1977, s. 100.

Yhtenä Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlan tuloksena on ilmestynyt Hancockissa olevan Suomi Opiston julkaisemana ja toht. Arthur E. Puotisen toimittamana luettelo yli 250:stä eri tieteenaloja edustavista tiedemiehistä, sekä koululaitoksen ja julkisten yhteisöjen palveluksessa olevista suomalaissyntyisistä henkilöistä Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Julkaisun lähtökohtana on Hancockissa kesällä 1976 osana Finfest juhlallisuuksia pidetty noin 100:n amerikansuomalaisen tutkijan konferenssi. Aakkosellinen luettelo ilmoittaa henkilön, nimen, osoitteen, koulutuksen, nykyisen toimen, tutkimukseen ja opetustoimeen liittyvät tehtävät sekä luettelee lopuksi julkaistut työt.

Amerikansuomalaisten tutkijain luetteloa tervehditään tyydytyksellä Suomessa. Se tarjoaa suomalaisille mahdollisuuden ottaa yhteyttä oman alan amerikansuomalaiseen asiantuntijaan. Näin kansainvälinen yhteistyö on astunut jälleen askeleen eteenpäin.

SUOMALAISTEN OPINTO- MAHDOLLISUUDET YHDYS- VALLOISSA

Exchange grant opportunities for Finns in the United States, toim. Geoffrey Groff-Smith, the America Center, Helsinki, March 1977, s. 66.

Jo kauan on Suomen ja Yhdysvaltain välillä ollut vaihtosuhteohjelmia opintojen harjoittamiseksi erityisesti ASLA/Fulbright ohjelman muodossa. Opiskelu-, harjoittelu- ja tutkimusohjelmat on rahoitettu sekä julkisin että yksityisin varoin. Mielenkiinto jatko-opintoja kohtaan Yhdysvalloissa on lisääntynyt. Kuitenkin on ilmeistä, että suomalaiset eivät ole tietoisia - ainakaan siinä määrin kuin muut pohjoismaalaiset - opiskelumahdollisuuksista Yhdysvalloissa. Nyt julkaistu luettelo eri tasoista stipendeistä ja muista harjoittelu- ja jatko-opintomahdollisuuksista USA:ssa pyrkii informoimaan suomalaisia Yhdysvalloissa olevista jatko-opintomahdollisuuksista, joita mm. siirtolaistutkimuksen piirissä on käytetty hyväksi sekä USA:ssa että muissakin suomalaisten siirtolaisten kohdemaissa. Kun Suomessa olevat tutkimusresurssit ovat vähäisiä, on suomalaisten tutkijoiden - niin siirtolaisuuden kuin muillakin aloilla - syytä perehtyä muualta saataviin rahoituksiin jatko-opintojen suorittamiseksi.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA

Varsinainen jäsen

Lähetystöneuvos Anders Huldén
Toim.pääll. Altti Majava
Ap.os.pääll. Pirkko Mela

Prof. Mauno Jokipii
Vt.prof. Olli Kultalahti
Prof. Terho Pulkkinen
Prof. Uuno Varjo
Prof. Bill Widén
Prof. Pertti Virtaranta

Toht. Ahti Auranen
Varatuom. Eva-Brita Björklund
Pääsiht. Pentti Palmu
Prof. Niilo Hallman
Ap.kaup.joht. Johannes Koikkalainen

Toim. joht. Perttu Koillinen
Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin
Arkkitehti Raimo Narjus
Toimitusjoht. Eero Numerla
Prof. Jorma Pohjanpalo
Kaup.joht. Tuure Salo
Kouluneuvos Jussi Saukkonen
VTT Aarno Strömmer
Toim. Osmo Vatanen
Dos. Veijo Saloheimo
Prof. Harald Teir

Ylifakt. Arvo Yläräkkölä

Varajäsen

Maist. Ritva-Liisa Elomaa
Toim.pääll. Holger Quick
Kultt.siht. Raija Kallinen

Ap.prof. Erkki Lehtinen
Yliopett. Matti Kaasinen
FT Jorma Kytömäki
Prof. Kyösti Julku
Prof. Sune Jungar
Prof. Yrjö Blomstedt

Kirkkoherra Päivö Tarjamo
Maist. Karmela Bělinski
Yht.kand. Jurkka Linna
Prof. Ole Wasz-Höckert
Kaup.siht. Paavo Mäkinen

Jaostosiht. Kauno Lehto
Toim. Matti Jussila
Tutk.siht. Timo Sinisalo
Teoll.neuvos Veikko Valavaara

—
Joht. Ahti Fredriksson
Toim.joht. Lars Nystén
Maist. Aimo Pulkkinen
Mila Ivanow

—
Lis. Roger Broo

Maist. Markku Peura

Yhdistys tms.

Ulkoasiainministeriö
Työvoimaministeri
Opetusministeriö

Jyväskylän yliopisto
Tampereen yliopisto
Turun yliopisto
Oulun yliopisto
Åbo Akademi
Helsingin yliopisto

Kirkon ulkomaanasiain toimikunta
Unioni Naisasiainliitto Suomessa
Suomalaisuuden Liitto
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Turun kaupunki

Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
Suomen Nuorison Liitto
Seutusunnittelun Keskusliitto
Turun yliopistosäätiö
Suomi-Seura r.y.
Pohjola-Norden Yhdistys r.y.
Suomi-Amerikka Yhdistysten Liitto
Väestöliitto
Immigrant-Institutet (Tukholma)
Pohjois-Karjalan yliopistoseura
Svenska Finlands Folktingsfullmäktige
Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT

- A 1 : Olavi Koivukangas, Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen (Finnish Migration to Australia since World War II). Kokkola 1975, s. 262.
- A 2 : Pertti Virtaranta, Tutkimus amerikansuomesta, osa I (A Study on the Finnish Language in America, Part I) (painossa)
- A 3 : Maija-Liisa Kalhama (toim.) Ulkосуomalaisuuskongressin 27.–28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä 24.6.–3.7.1975. Turku 1975, s. 104.
- A 4 : Olavi Koivukangas, Raimo Narjus, Sakari Sivula (toim.) Muuttoliikesymposium 1975. Esitelmät ja keskustelut. Ruissalon kongressihotelli 20.–21.11.1975 Vaasa 1976
- A 5 : Eva Jäykkä, Maija-Liisa Kalhama (toim.) USA:n 200-vuotisjuhlaseminaarin esitelmät ja tuntisuunnitelmat. Ruissalon kongressihotelli, Turku 2.–3.6.1976. Vaasa 1977
- B 1 : Bill Widen, Korpobor i America (Emigrants from Korpo in America). Turku 1975, s. 197.
- B 2 : Holger Wester, Innovationer i befolkningsrörlighet. En studie av spridningsförlopp i befolkningsrörligheten, utgående från Petalax socken i Österbotten. Stockholm 1977, s. 221
- C 1 : Reino Kero, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War, Vammala 1974, s. 260.
- C 2 : Olavi Koivukangas, Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II, Kokkola 1974, s. 333.
- C 3 : Michael G. Karni, Matti E. Kaups, Douglas J. Ollila Jr. (eds.) The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975, s. 232.
- Vilho Niitemaa, Jussi Saukkonen, Tauri Aaltio, Olavi Koivukangas (eds.) In cooperation with the Immigration History Research Center, University of Minnesota. Old Friends – Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlakirja. Vaasa 1976, s. 349.

Julkaisuja voi tilata osoitteella: **Siirtolaisuusinstituutti**
Kasarmialue, Rak. 46
20500 Turku 50
puh. 921-17536.